

NORDMENN BEKJEMPER PIRATER

Behovet for beskyttelse mot piratangrep utenfor Afrikas Horn er økende. Mange rederier leier nå inn private sikkerhetselskaper for å få beskyttelse. Norske vakter deltar.

- Vi merker stor pågang fra mange rederier, sier Torgeir Friksen, leder av den norske filialen av SIG Special Intervention Group et internasjonalt selskap som har livvaktjeneste som spesialitet.

Selskapet har nå 16 vakter plassert på ulike skip utenfor Somalia. Fire av dem er norske. Oppdragene kommer stort sett fra rederier i Asia. Selv har Friksen deltatt i operasjoner utenfor Somalia i to og halv måned, nå sist i februar.

- Har du selv åpnet ild mot pirater?

- Det ønsker jeg ikke å si noe om. Men jeg kan si at jeg har opplevd tre angrep, men piratene oppgav sine forsøk, sier Friksen.

Han understreker at sikkerhets-

opplegget de følger er utviklet i samarbeid med maritime eksperter.

- Det viktigste er et godt forarbeid. Det vil si å sikre skipet på en synlig måte slik at piratene tenker seg om to ganger, sier Friksen.

I dette arbeidet inngår bolting av alle dører, om nødvendig sveiser man igjen åpninger og vinduer. Dessuten sikres alle ledere med piggråd slik at ingen på en enkel måte kan ta seg fram til sentrale områder av skipet. Det betyr at hvis piratene klarer å komme ombord, kommer de ikke videre.

- Når piratene ser at skipet er godt sikret, vil de som regel avbryte angrepet, sier Friksen.

- Piratene har ikke respekt for marine-styrkene, mener Torgeir Friksen. Han leder den norske filialen av SIG, Special intervention Group, et internasjonalt vaktelskap. Her driller han mannskapet.

Sikre mannskapet

Piratene vet at hvis de klarer å sikre seg en av mannskapet har kapteinen ordre om å overgi seg og alle militære hjelpeaksjoner i området vil bli avbrutt. Da har piratene vunnet. Så det å sikre sjøfolkene er helt sentralt. Mannskapet drilles på forhånd, slik at alle vet hva de skal gjøre hvis det kommer et angrep.

- Ingen må bli tatt til fange. Da er spillet slutt, sier Friksen.

Selskapet har hatt folk inne i Somalia for å danne seg et bilde av hvordan piratene tenker og hvilken taktikk de følger. Friksen forteller at piratene ikke vil skade skipet. Setter de skipet i brann med en rakett er oppdraget mislykket og de vil ikke få noen løsepenger. Det har ikke skjedd til nå. Piratene er også fullt klar over at hvis de bruker for sterke virkemidler vil det kunne resultere i en opptrapping og flere militære fartøyer.

- Men når piratene er svært ruset på stoff, og det er de ofte, tenker de ikke alltid like klart. Så mye kan skje, sier Friksen.

Taktikk

Det normale er at piratene benyt-

Internasjonale vaktelskaper er nå engasjert for å passe på skipene utenfor Somalia.

Piggtråd i alle ledere og bolting av alle dører er helt sentralt. Et synlig og godt forsvar er den beste sikring. Det gjør at piratene tenker seg om to ganger.

ter seg av speiderbåter, kamuflert som somaliske fiskebåter. Men hvis du kan triksene er det lett å se at det ikke er fising de driver med, mener Friksen.

Speiderbåten vil signalisere til moderfartøyet at et bytte nærmer seg. Moderskipet vil da sende ut en rekke mindre åpne båter. De best utstyrte båtene kan ha kraftige påhengsmotorer på 140- 150 hester.

De mindre båtene vil angripe i en sverm og det har vært tilfelle hvor 30 mindre båter har kretset rundt et lasteskip. Det normale er at piratene vifter med våpen og rakettkastere (RPG). De fleste kapteiner vil da overgi seg. Mannskapet vil som regel bli godt behandlet av piratene og skipet vil bli brakt inn til Somalia hvor forhandlingen om løsepenger begynner.

- Vår mening er at mye av dette er en bløff. 60 prosent av alle rakettkasterne er gamle og helt ubrukbare. Mange av piratene er også dårlig trent og ikke særlig farlige. Vi har opplevd flere ganger at de glemmer å fjerne sikringen slik at rakettene ikke blir aktivert. De er dessuten som sagt ofte ruset på Khat så mange er ikke

særlig operative. Det er jo krevende å skyte fra en båt som vugger i sjøen, selv i edru tilstand.

Hvis de klarer å komme helt nærme vil de legge seg langs siden av lasteskipet, kaste opp kroker og tau, og entre opp skutesiden.

- Er det da dere åpner ild?

- Vi er underordnet kapteinen og det er han som bestemmer. Alle har rett til å beskytte seg og dette er selvforsvar. Vår oppgave er å beskytte de som har engasjert oss. Alt annet er underordnet

Marinefartøy

Utenlandske marinefartøy er underlagt strenge regler for våpenbruk og piratene har derfor liten respekt for dem, mener Friksen. Og hva skal marinen gjøre hvis de tar noen pirater, spør han. De fleste vesteuropeiske land har strenge regler for hvilke myndigheter de kan overlevere piratene til. Sendes de til Jemen vil de bli henrettet. I Somalia er det kaos. Så dette er ikke et alternativ for vestlige land. Tar marinen med piratene hjem vil de kanskje bli dømt, men etter en kort straff, hvor skal de sendes? Eksempelet Mulah Krehar i Norge er en illustrasjon. Han er uønsket i landet, men kan ikke

sendes tilbake av hensyn til mulig straff eller tortur i hjemlandet. Slik er det. Danskene, som har et fartøy i området, løste dette problemet med å fjerne piratenes våpen, overlevere dem til Jemen og si at de var skipbrudne.

- Jeg mener at det er liten avskrekking i den internasjonale marineflåten. De eneste piratene har respekt for er russerne for de er litt hardere i klypa. Derfor holder piratene seg i øyeblikket unna russiske skip, sier Friksen.

Friksen regner med at piratene vil legge om sin taktikk og få bedre utstyr. Kanskje vil de bevege seg lenger nordover. Han tror avgjort at det kan bli tøffere.

Hvorfor driver du med dette?

- Vi som driver med sikkerhet trives med dette. Det er både nyttig og spennende og av og til tjener vi ganske gode penger. Det er ikke noe kriminelt i det. Men det er mange apekatter i den bransjen og ikke alle vet hva de driver med. Så vi har et image problem, i hvert fall i Norge, sier Torgeir Friksen som understreker at mange i selskapet har lang erfaring fra militære elitestyrker, men få av dem kommer fra Norge.

